

חיתון – במקרה של מחלה תורשתית מסוכנת

שאלה: מי שבמשפחתו שני חולים במחלה מסוכנת ובאים לשרך לו אשה שגם במשפחתה שני חולים במחלה זו, האם מותר לו לשאתה לאשה?

תשובה: המחבר דן ביסודות ההלכתיים של חזקת העברת מחלה תורשתית עפ"י התלמוד (יבמות, סד, ב) והשולחן ערוך (אבן העזר, ב, ז).

לפי בירורו זה משתמע שמחלה הפוגעת בהורים, באחים ובאחיות חשודה יותר להיות מועברת בתורשה מאשר פגיעה בקרובי משפחה רחוקים יותר. כאשר הפגיעה היא בשארים הקרובים יותר הרי גם "בתרי זימני הוי חזקה" (שני מקרים מהוים חזקה), כלומר, קיים חשש סביר שהמחלה היא תורשתית. לעומת זאת, אם הפגיעה היא בקרובי הרחוקים יותר – רק "בתלתא זימני הוי חזקה" (שלושה מקרים מהוים חזקה). כמו-כן מסיק המחבר ש"תרי זימני" אמנם בא להוכיח על עובדה קיימת, אך יכל להסתיר על-ידי מקרה נוסף שאינו תואם את העובדה ולכן מתייחסים בדרך-כלל ל"תרי זימני" כאל תופעה מקרית בלבד. מאידך, "תלתא זימני" יוצר עובדה, ורק עובדה נגדית, כלומר חזרה של שלשה מקרים מקבילים שלא נגועים במצב הנידון – בכוחה לבטל עובדה זו.

כאשר הפגיעה קיימת בשני הצדדים – גם במשפחת הבעל וגם במשפחת האשה – הרי לגבי הצאצאים יש לקחת בחשבון הצטרפות הגורמים להעברת המחלה ויש לחשוש לחומרא.

מסקנה: "כל כהאי-גוונא שיש שני מקרי אותה מחלה מסוכנת בשנים מהמשפחה, וכל-שכן אם זהו באחד מהאחים ואחד מההורים או בשנים מהאחים, שלא יאות להתחתן זה בזה מגדר סכנתא דחמירא מאיסורא".

(עמוד הימיני, סי' ל"ג)

מקורות נוספים: ע. יעקובוביץ, הרפואה והיהדות, ירושלים תשכ"ו, עמ' 186-189; י. גליקמן, נועם, כרך יב, תשכ"ט, עמ' שי"ד-שט"ז; י. ד. סלונים, נועם, שם, עמ' שי"ז-שכ"א; א. יונג, נועם, שם, עמ' שד"ד-קט"ז; א. חפוטא, נועם, כרך י"ג, תש"ל, עמ' פ"ג-ק"ג, ועוד.